

III

(Atti preparatorji)

IL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW

**IL-552 SESSJONI PLENARJA TAL-KESE (+ TELEKONFERENZA PERMEZZ TA' INTERACTIO),
10.6.2020–11.6.2020**

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni — Il-Programm ta' Hidma Annwali tal-Unjoni għall-istandardizzazzjoni Ewropea għall-2020”

(COM(2019) 486 final)

(2020/C 311/05)

Relatur: **Gerardo LARGHI**

Korelatur: **Elżbieta SZADZIŃSKA**

Konsultazzjoni	Kummissjoni Ewropea, 19.12.2019
Bażi legali	Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropa
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum
Adottata fis-sezzjoni	2.3.2020
Adottata fil-plenarja	10.6.2020
Sessjoni plenarja Nru	552
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	206/0/7

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Il-Kumitat jaqbel mal-Kummissjoni li l-istandardizzazzjoni hija essenzjali għall-istrategija tas-suq uniku u li jehtieg tiġi aġġornata b'mod regolari.

1.2. Il-KESE jqis li s-sistema ta' standardizzazzjoni jehtieg li tiġi mmodernizzata b'mod urgenti biex twieġeb għall-isfidi globali bi proċess innovattiv ta' kooperazzjoni, għall-iżvilupp f'waqt ta' standards f'ambjent teknoloġiku li qed jevolvi malajr.

1.3. Il-KESE jqis li l-approċċ modulari l-gdid ibbażat fuq htigijiet trasversali (bħar-rispett tal-ambjent, il-Patt Ekoloġiku u l-ekonomija ċirkolari) jehtieg approċċ transsettorjali.

1.4. Il-KESE jinnotta li l-programm ta' hidma annwali għall-2020, minbarra li jiżviluppa u jintegra l-prijoritajiet identifikati qabel, jipprezenta wkoll objettivi godda.

1.5. Skont il-KESE, il-proċess ta' standardizzazzjoni jrid jibda mill-fażi ta' riċerka u żvilupp, bl-appoġġ tal-industrija, tar-rappreżentanti tal-SMEs u tal-ekonomija soċjali, tal-konsumaturi, tal-imsiehba soċjali, tal-ambjentalisti u tal-partijiet interessati tas-soċjetà ċivili.

1.6. Il-KESE jqis li huwa importanti li jiffassal qafas finanzjarju pluriennali biex jinghata segwitu għall-azzjonijiet konkreti previsti, permezz ta' appoġġ finanzjarju u organizzattiv għall-partecipazzjoni inklużiva tal-organizzazzjonijiet u tar-rappreżentanzi l-aktar dgħajfa u daww b'inqas riżorsi.

1.7. Il-Kumitat jaqbel dwar l-importanza tal-intelligenza artifiċjali (IA) għas-suq uniku u jqis li l-ligijiet attwali marbuta mas-sigurtà jehtieġ li jiġu aġġornati. B'mod partikolari, l-istandardizzazzjoni fil-qasam tas-sikurezza teknoloġika jehtieġ tinteġra l-*Linji Gwida Etiċi għal IA Affidabbli* li ġew żviluppati fl-2019 b'appoġġ għal IA ċċentrata fuq il-bniedem.

1.8. Il-Kumitat jitlob li l-Kriterji Ambjentali Minimi (KAM), isiru standards obligatorji fir-rigward tal-kuntratti pubbliċi u li l-użu ta' materja prima sekondarja jiġi integrat mal-kriterji li għandhom jiġu promossi.

1.9. Il-KESE jilqa' bi pjaċir il-possibbiltà li jkun hemm talba ġdida ta' standardizzazzjoni għall-Internet tal-oġġetti, l-istandards dwar iċ-ċibersigurtà, biex jiġu protetti s-sigurtà, il-privatezza u l-konnettività.

1.10. Il-Kumitat jittama li "l-format tal-iskambju tar-rekords elettronici tas-saħħa Ewropej" jiggarrantixxi s-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi ta' informazzjoni permezz tal-iżvilupp ta' standards aktar avvanzati.

1.11. Il-KESE jinnota li l-funzjonament hażin potenzjali tas-sistemi tal-vetturi awtonomi, is-sigurtà tad-*data*, l-attakki ċibernetici, il-komunikazzjoni u l-kwistjonijiet etiċi jehtieġu l-iżvilupp ta' standards speċifiċi.

1.12. Il-Kumitat jilqa' bi pjaċir it-talba tal-Kummissjoni li jiġu żviluppati jew riveduti l-istandards armonizzati fis-setturi ewlenin bħall-harsien tal-ambjent, l-inklużjoni soċjali u s-suq uniku għall-oġġetti. Barra minn hekk, huwa jappoġġja l-proposta li jiġu żviluppati standards dwar ir-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid ta' rkaptu tas-sajd tal-plastik, is-sigurtà tal-oġġetti pirotekniċi, il-livelli limiti ta' migrazzjoni ta' sustanzi kimiċi li jintużaw f'oġġetti għall-konsumatur soġġetti għal restrizzjonijiet, ir-rendimenti fl-użu tal-enerġija tal-muturi elettrici u tal-apparat domestiku, il-fertilizzanti u l-bini. Għandha tinghata attenzjoni partikolari lid-deċiżjoni li jsir investiment fir-riżorsi għall-armonizzazzjoni ta' teknoloġiji ta' produzzjoni fil-qasam tal-produzzjoni tal-azzar.

1.13. Il-Kumitat jirrakkomanda approċċ inklużiv għall-istandardizzazzjoni, inkluż għall-għanijiet relatati mal-impjegabbiltà, id-drittijiet soċjali, il-protezzjoni tal-bijodiversità u l-ambjent. Il-KESE jemmen li dan se jiffaċilita t-tranżizzjoni mill-konformità għall-kompatibbiltà u huwa fattur tal-kompetittività pożittiv għas-sistema Ewropea.

1.14. Il-KESE jqis li l-prattika antika tal-obsoluxxenza programmata tal-prodotti għandha tintemm permezz tal-ligi u l-istandardizzazzjoni.

1.15. Il-Kumitat jappoġġja l-iżvilupp ta' standards li jippermettu lill-persuni b'dizabilità u lil daww illitterati fil-qasam diġitali jkollhom aċċess aħjar għall-prodotti u s-servizzi fis-suq uniku.

1.16. Il-Kumitat jesprimi l-appoġġ tiegħu għad-djalogu politiku mal-korpi internazzjonali għall-istandardizzazzjoni u n-negozjati bilaterali mal-pajjiżi barra mill-UE.

1.17. Il-Kumitat jilqa' bi pjaċir il-miżuri adottati mill-Kummissjoni biex tiġi appoġġjata l-partecipazzjoni tal-partijiet interessati fl-attivitatijiet ta' standardizzazzjoni.

1.18. Il-Kumitat jistieden lil daww kollha involuti jistabbilixxu forum ad hoc dwar l-inklużività tas-sistema Ewropea ta' standardizzazzjoni, bil-komputu li jorganizza seduta pubblika annwali biex jiġi vvalutat il-progress li jkun sar f'dan il-qasam.

1.19. Il-Kumitat jaqbel mal-Kummissjoni dwar l-identifikazzjoni ta' pjan ta' azzjoni għall-istandardizzazzjoni fis-settur tad-difiża u fis-settur tal-isparju, u jaqbel mal-iżvilupp ta' standards fis-settur tal-ekonomija ċirkolari u ta' standards fis-settur tal-ekonomija soċjali.

1.20. Il-Kumitat jitlob li l-istandardizzazzjoni Ewropea titfassal f'lingwaġġ li jinftehem faċilment mill-utenti finali, bħall-SMEs u l-konsumaturi.

2. Proposti tal-Kummissjoni Ewropea

2.1. F'konformità mar-Regolament (UE) Nru 1025/2012, il-Kummissjoni pprezentat Komunikazzjoni li tispjega l-programm ta' hidma annwali tal-UE għall-istandardizzazzjoni Ewropea fl-2020. Dan il-programm jiddeskrivi l-azzjonijiet li l-Kummissjoni behsiebha tiegħu fl-2020 biex ittejjeb il-governanza, l-inkluzività u l-impatt internazzjonali tas-sistema Ewropea ta' standardizzazzjoni.

2.2. Skont dan il-programm, il-prijoritajiet strateġiċi għall-istandardizzazzjoni Ewropea li jappoġġjaw il-legislazzjoni u l-politiki tal-Unjoni, jinkludu dawn l-azzjonijiet li ġejjin:

- azzjonijiet li jikkonċernaw ir-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid ta' rkaptu tas-sajd tal-plastik ⁽¹⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw ir-rekwiżiti għall-ekodisinn, li jappoġġjaw l-atti ta' implimentazzjoni ⁽²⁾ marbuta ma' kategoriji speċifiċi ta' prodotti;
- azzjonijiet li jikkonċernaw l-oġġetti pirotekniċi u l-aħħar żviluppi teknoloġiċi fis-settur ⁽³⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw id-disinn, il-manifattura, l-installazzjoni, l-użu u l-verifika tal-prestazzjoni ta' kalibraturi ta' radjonuklidi ⁽⁴⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw it-tagħmir u s-sistemi ta' protezzjoni maħsuba biex jintużaw f'atmosfera potenzjalment splussiva, biex jitqiesu l-aħħar żviluppi teknoloġiċi ⁽⁵⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw il-fertilizzanti ⁽⁶⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw id-definizzjoni tal-livelli limiti ta' migrazzjoni ta' sustanzi soġġetti għal restrizzjonijiet (idrokarburi aromatiċi poliċikliċi) fil-gomma u l-plastik li jintużaw fl-oġġetti għall-konsum ⁽⁷⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw il-lingwaġġ tekniku għall-prodotti tal-kostruzzjoni ⁽⁸⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw l-akkreditazzjoni u l-valutazzjoni tal-konformità ⁽⁹⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw il-konformità mar-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà tal-prodotti u s-servizzi ⁽¹⁰⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw l-intelliġenza artifiċjali ⁽¹¹⁾, l-Internet tal-oġġetti (IoT) u ċ-ċibersigurtà ⁽¹²⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw l-iskambju ta' rekords mediċi elettroniċi fl-Ewropa;
- azzjonijiet li jikkonċernaw l-interoperabbiltà tas-sistemi kooperattivi li jkopru l-kategoriji ta' vetturi kollha;
- azzjonijiet li jikkonċernaw id-diġitalizzazzjoni, l-awtomatizzazzjoni u ċ-ċibersigurtà li huma essenzjali għas-settur ferrovjarju ⁽¹³⁾;
- azzjonijiet li jikkonċernaw il-Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża (EDIDP) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ Ara l-azzjonijiet u l-miżuri marbuta mal-irkaptu tas-sajd fl-istrategija Ewropea għall-plastik fl-ekonomija ċirkolari (COM(2018) 28 final) u l-azzjoni 13 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽²⁾ Ara d-dettalji tal-azzjonijiet 1 sa 3 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽³⁾ Ara l-azzjoni 7 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽⁴⁾ Ara l-azzjoni 8 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽⁵⁾ Ara l-azzjoni 6 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽⁶⁾ Ara l-azzjoni 5 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽⁷⁾ Ara l-azzjoni 4 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽⁸⁾ Ara l-azzjoni 9 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽⁹⁾ Ara l-azzjoni 11 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽¹⁰⁾ Ara l-azzjoni 12 fl-Anness ta' din il-Komunikazzjoni.

⁽¹¹⁾ COM(2018) 237 final.

⁽¹²⁾ COM(2017) 477 final.

⁽¹³⁾ Ara l-azzjoni 10 fl-Anness ta' din il-komunikazzjoni.

⁽¹⁴⁾ Ir-Regolament (UE) 2018/1092.

2.2.1. Barra minn hekk, il-Kummissjoni behsiebha:

- tkompli l-kooperazzjoni ma' organizzazzjonijiet internazzjonali għall-istandardizzazzjoni;
- tikkoopera fir-rigward tal-istandardizzazzjoni bħala kwistjoni prijorarja li għandha tiġi indirizzata fil-ftehimiet kummerċjali (maċ-Ċina, Singapor, l-Awstralja, in-New Zealand, l-Indoneżja, il-Mercosur, eċċ.) bil-ghan li jtkattru l-kummerċ u tissaħħa il-kompetittività, l-impjegji u t-tkabbir fl-Ewropa;
- tkompli tippromovi l-proċess ta' governanza bil-mezzi kollha xierqa għad-dispożizzjoni tagħha, b'mod partikolari permezz tal-Kumitat dwar l-istandards, il-pjattaforma multilaterali dwar l-istandardizzazzjoni tal-ICT u d-djalogu strutturali mal-organizzazzjonijiet Ewropej tal-istandardizzazzjoni;
- tkompli tappoġġja l-partecipazzjoni tal-partijiet interessati li jirrappreżentaw l-SMEs, il-konsumaturi, l-għaqdiet ambjentali u t-trejdjunjins fil-proċess ta' standardizzazzjoni (l-"organizzazzjonijiet" ⁽¹⁵⁾ fl-Anness III ⁽¹⁶⁾);
- tivvaluta l-impatt tal-"programm marbut mas-suq uniku" ⁽¹⁷⁾ permezz ta' valutazzjonijiet ta' nofs it-terminu u finali kif ukoll bil-monitoraġġ kontinwu ta' sett ta' indikaturi tal-prestazzjoni essenzjali ta' livell għoli;
- tnedi studju fl-2019 dwar il-funzjonijiet u l-effetti tal-istandardizzazzjoni u l-istandards Ewropej fl-UE li r-riżultati tiegħu se jkunu disponibbli fl-2021.

3. Kummenti generali

3.1. Il-Kumitat jaqbel mal-Kummissjoni li l-istandardizzazzjoni hija essenzjali għall-istrateġija tas-suq uniku.

3.2. Il-KESE jqis li l-istandards tekniċi ta' sikurezza u l-istandards legali għandhom jiġu aġġornati b'mod regolari, b'mod partikolari fid-dawl tar-riskji li jistgħu jgħibu magħhom it-teknoloġiji avvanzati.

3.3. Il-KESE jqis li, minbarra l-konformità mitluba li tinkludi l-kunċett tar-rispett tal-istandards u ta' prestazzjoni (effikaċja, haġja operattiva, eċċ.), għandu jiġi stabbilit approċċ modulari bbażat fuq htigijiet trasversali (bħar-rispett tal-ambjent, il-Patt Ekoloġiku, l-ekonomija ċirkolari). Għalhekk, il-Kummissjoni għustament aġġornat l-approċċ tagħha, kif indikat fil-Patt Ekoloġiku u l-programm ta' hidma globali tagħha għall-2020.

3.4. Il-KESE jaqbel – għal darb'ohra ⁽¹⁸⁾ – dwar l-urġenza li ssir modernizzazzjoni effettiva u effiċjenti fis-sistema Ewropea ta' standardizzazzjoni, u jqis li hija indispensabbli viżjoni komuni u azzjoni konkreta biex jindirizzaw, dejjem fuq bażi volontarja, l-isfidi globali tal-istandardizzazzjoni bi process innovattiv ta' kooperazzjoni bbażat fuq il-kunsens dwar żvilupp f'waqtu ta' standards f'ambjent teknoloġiku li qed jevolvi malajr.

3.5. Il-KESE jinnota li l-programm ta' hidma annwali għall-2020, minbarra li jiżviluppa u jintegra l-prijoritajiet identifikati qabel biex is-sistema Ewropea ta' standardizzazzjoni tiġi adattata għal kuntest internazzjonali dejjem jinbidel u għall-isfidi tas-suq globali, jippreżenta wkoll objettivi godda.

3.6. Skont il-KESE, il-proċess ta' standardizzazzjoni jrid jibda mill-faži ta' riċerka u żvilupp, permezz ta' miżuri ta' kostandardizzazzjoni u prestandardizzazzjoni u t-tishih tal-mekkaniżmi għat-trasferiment tal-istandards Ewropej fil-livell internazzjonali, iżda biss bl-appoġġ tal-industrija, tar-rappreżentanti tal-SMEs u tal-ekonomija soċjali, tal-konsumaturi, tal-imsieħba soċjali, tal-ambjentalisti u tal-partijiet interessati tas-soċjetà civili.

⁽¹⁵⁾ Standards għall-impriżi żgħar (Small Business Standards), l-Assoċjazzjoni Ewropea għall-Koordinazzjoni tar-Rappreżentanza tal-Konsumaturi fl-Istandardizzazzjoni (ANEC), il-Konfederazzjoni Ewropea tat-Trade Unions (ETUC) u l-Organizzazzjoni Ambjentali taċ-Ċittadini Ewropej fil-qasam tal-Istandardizzazzjoni (ECOS).

⁽¹⁶⁾ Anness III tar-Regolament (UE) Nru 1025/2012 dwar l-istandardizzazzjoni Ewropea.

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 441 final.

⁽¹⁸⁾ ĠU C 376, 22.12.2011, p. 69.

3.7. Il-KESE jitlob li l-imsieħba kollha jahdmu lejn koordinazzjoni rapida u effikaċi tas-sistemi Ewropej ta' referenza varji ta' programmazzjoni, żvilupp u monitoraġġ.

3.8. Huwa importanti li jtfassal qafas finanzjarju pluriennali adatt biex jinghata segwitu għall-azzjonijiet konkreti previsti⁽¹⁹⁾, filwaqt li jinghata appoġġ finanzjarju u organizzattiv favur il-partecipazzjoni inklużiva tal-organizzazzjonijiet u r-rappreżentazzjonijiet iktar dgħajfa u b'inqas riżorsi għalihom, flimkien ma' azzjonijiet għall-iżvilupp ta' standards tekniċi-regolatorji, "sensibilizzazzjoni, edukazzjoni u fehim" u għal inklużività "Ewropeja" u "fid-dimensjoni internazzjonali".

3.9. Il-Kumitat jappoġġja l-iżvilupp ta' standards fis-settur tal-ekonomija ċirkolari, bl-għan ta' kontribut deċiżiv li jappoġġja produzzjoni sostenibbli u, għalhekk, il-konservazzjoni tar-riżorsi naturali⁽²⁰⁾ u l-preservazzjoni tal-bijodiversità kollha.

3.10. Barra minn hekk, il-Kumitat jitlob l-iżvilupp ta' standards fis-settur tal-ekonomija soċjali, bil-għan li tinxtered l-aħħar Prattika u li jissahħah il-potenzjal soċjali u ekonomiku ta' dan is-settur tant importanti għall-ekonomija tagħna.

3.11. Il-Kumitat jitlob li l-Kriterji Ambjentali Minimi (KAM), isiru standards obbligatorji fir-rigward tal-kuntratti pubbliċi u li l-użu ta' materja prima sekondarja jiġi integrat mal-kriterji li għandhom jiġu promossi.

3.12. Il-Kumitat jaqbel dwar l-importanza tal-IA għas-suq uniku u jqis li r-regoli u l-liġijiet attwali dwar is-sigurtà għandhom jiġu aġġornati biex iwiegħbu għar-riskji l-godda li tohloq l-IA billi jiġu integrati l-Linji Gwida Etiċi għal IA Affidabbli żviluppati fl-2019 u li jappoġġjaw IA ċċentrata fuq il-bniedem.

3.13. Il-KESE jilqa' bi pjaċir il-possibbiltà ta' talba ġdida għall-istandardizzazzjoni tal-Internet tal-oġġetti u taċ-ċibersigurtà għall-protezzjoni tas-sigurtà, tal-privatezza u tal-konnettività.

3.14. Il-Kumitat jittama li "l-format tal-iskambju tar-Records Elettronici tas-Saħħa Ewropej" jiggarrantixxi s-sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi ta' informazzjoni permezz tal-iżvilupp ta' standards aktar avvanzati.

3.15. Il-karozzi awtonomi jagħmlu wkoll parti minn dawk il-prodotti b'riskju għoli u jirrikjedu l-iżvilupp ta' standards speċifiċi.

3.16. Il-Kumitat jilqa' bi pjaċir it-talba tal-Kummissjoni, b'mod konsistenti mal-għażla li tappoġġja Patt Ekoloġiku Ġdid, li jiġu żviluppati u aġġornati l-istandards armonizzati f'setturi ewlenin b'has-suq uniku, it-teknoloġiji tal-produzzjoni tal-azzar, is-setturi tad-difiża u tat-teknoloġija tal-ispazju, il-harsien tal-ambjent u l-inklużjoni soċjali. Il-Kumitat jappoġġja l-proposta li jiġu żviluppati standards għar-riċiklaġġ u għall-użu mill-ġdid ta' rkaptu tas-sajd tal-plastik, is-sigurtà tal-oġġetti pirotekniċi, il-livelli limiti ta' migrazzjoni ta' sustanzi kimiċi li jintużaw f'oġġetti għall-konsumatur soġġetti għal restrizzjonijiet, ir-rendimenti fl-użu tal-enerġija tal-muturi elettrici u tal-apparat domestiku, il-fertilizzanti u l-bini.

3.17. Il-KESE jinnotta li l-obsolexxenza programmata tal-prodotti thalli impatt negattiv ta' madwar EUR 100 biljun kull sena fuq il-konsumaturi. Din il-prattika għandha tiġi projbita bil-liġi u tintemm permezz tal-istandardizzazzjoni.

3.18. Il-Kumitat jappoġġja l-iżvilupp ta' standards li jippermettu lill-persuni b'dizabilità jkollhom aċċess aħjar għall-prodotti u s-servizzi fis-suq uniku. Il-Kumitat jenfasizza li l-istandardizzazzjoni speċifika għad-dizabilitajiet għandha tkopri wkoll l-istandards relatati mal-impjiegi u l-inklużjoni soċjali.

3.19. Il-Kumitat jesprimi l-appoġġ tiegħu għad-djalogu politiku mal-korpi internazzjonali għall-istandardizzazzjoni u n-negożjati bilaterali mal-pajjiżi barra mill-UE.

⁽¹⁹⁾ Ara l-Anness tal-Inizjattiva Kongunta dwar l-Istandardizzazzjoni skont l-Istrateġija għal Suq Uniku, disponibbli fuq is-sit web li ġej: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/MT/3-2016-3211-MT-F1-1-ANNEX-1.PDF>.

⁽²⁰⁾ ĠU C 264, 20.7.2016, p. 98; ĠU C 367, 10.10.2018, p. 97; ĠU C 283, 10.8.2018, p. 61 u ĠU C 62,15.2.2019, p. 207.

3.20. Il-Kumitat itenni t-talba tiegħu li jiġu mmonitorjati l-inizjattivi tal-atturi ewlenin involuti fil-proċess ta' standardizzazzjoni li għandhom l-għan li jinvolvu l-firxa l-aktar wiesgħa ta' partijiet interessati fis-sistema Ewropea ta' standardizzazzjoni. Il-KESE jipproponi li, b'mod partikolari, jiġu mhegġa miżuri għat-tixrid, il-koordinazzjoni u l-fehim dwar il-problema tal-istandards, inkluż permezz tal-istabbiliment ta' forum ad hoc dwar l-inklużività tas-sistema ta' standardizzazzjoni Ewropea, sabiex kull sena jivvaluta l-progress li jkun sar f'dan il-qasam.

3.21. Il-KESE jiġbed l-attenzjoni tal-Kummissjoni dwar l-impatt li l-għażliet marbuta mal-istandardizzazzjoni jista' jkollhom fuq il-hajja soċjali, l-aspetti bħall-mobilità, kif hareġ mid-djalogu bejn il-Kummissjoni u l-partijiet interessati. Għal din ir-raġuni, jappella li f'dan l-aspett delikat id-djalogu ma għandux ifalli u li minflok titkompla l-hidma kongunta mal-korpi Ewropej u l-partijiet interessati kollha.

3.22. Il-Kumitat jitlob li jitqies kemm l-impatt li l-aċċessibilità tal-istandards jista' jkollha fuq dawk in-nies li huma inqas ippreparati għal żviluppi godda, bħal xi whud mill-anzjani u l-persuni illiterati fil-qasam diġitali, kif ukoll l-implikazzjonijiet ekonomiċi li dan il-fenomeno għandu fir-rigward tal-SMEs.

4. Kummenti speċifiċi

4.1. Fir-rigward tal-"ekodisinn" ⁽²¹⁾, huwa importanti li jiġu żviluppatti proċeduri ta' referenza xierqa, li jiddefinixxu r-rekwiżiti tekniċi u li jipprovdu, fi żmien qasir, l-ewwel punt ta' riferiment volontarju għal kwistjonijiet godda, li għandhom ma ġewx ikkonsolidati mill-istandardizzazzjoni teknika.

4.2. Il-Kummissjoni fil-kuntest tal-pjan ta' hidma 2016/2019 ⁽²²⁾ dwar l-ekodisinn u t-tikkettar enerġetiku ⁽²³⁾ harġet serje ta' regolamenti ⁽²⁴⁾. Għal dawn il-prodotti kollha, hemm fis-sehħ aktar minn 40 proċess marbuta mal-mandati ta' standardizzazzjoni.

4.3. Il-Kummissjoni harġet rakkomandazzjoni ⁽²⁵⁾ li tipprovi gwida biex tgħin lill-industrija tilhaq ftehimiet volontarji, bħala alternattiva u b'appoġġ għar-regolamentazzjoni u li tippredvi klawżoli ta' rieżami. Matul ir-rieżami huwa importanti li jiġu inkorporati l-aspetti marbuta mal-ekonomija ċirkolari, l-effiċjenza fir-riżorsi, il-possibbiltà ta' tiswija, ir-riċiklabilità u l-hajja operattiva.

4.4. **Inklużività.** Il-KESE jerga' jenfasisza "l-importanza li jiġi ffacilitat l-aċċess għall-proċess ta' standardizzazzjoni għall-SMEs u l-partijiet interessati tas-soċjetà (...)" u li jsir "segwitu komprensiv tal-isforzi tal-atturi prinċipali tal-istandardizzazzjoni, u dan sabiex tissahħa id-dimensjoni tal-inklużività tas-Sistema Ewropea ta' Standardizzazzjoni" ⁽²⁶⁾. Il-Kumitat iqis li l-avveniment organizzat mill-KESE fil-5 ta' Novembru 2019 dwar l-inklużività tas-sistema Ewropea ta' standardizzazzjoni bħala eżempju ta' kooperazzjoni u djalogo kostruttiv bejn l-istituzzjonijiet u l-partijiet interessati.

4.5. **Appoġġ għall-istandards Ewropej fuq livell dinji.** Hemm bżonn ta' impatt, kapacià ta' rappreżentanza, kompetenza u koerenza akbar speċjalment fl-uffiċċji tal-ISO/IEC/ITU b'mod partikolari għall-intrapriži ż-żgħar, il-konsumaturi u l-ambjent – u fil-fora multilaterali u ftehimiet ta' kummerċ hieles.

4.5.1. F'konformità mal-approċċ tal-Kumitat fir-rigward tal-ekonomija ċirkolari, il-KESE jqis li anke l-għażla li tappoġġja l-armonizzazzjoni tal-politiki dwar il-mobilità hija pass importanti lejn mobilità sostenibbli fl-Ewropa ⁽²⁷⁾.

4.6. Il-KESE jqis li l-kwistjoni tal-heffa li biha jiġu indirizzati l-bżonnijiet tas-sistema produttiva Ewropea fil-qasam tal-istandardizzazzjoni hija kruċjali. F'dan ir-rigward, huwa importanti li jitkompla l-irkupru mid-dewmien strutturali akkumulat fejn jidhlu l-metodi godda ta' hidma.

⁽²¹⁾ Punti 1/2/3 tal-Anness COM 486, previst mid-Direttiva 2005/32/KE, riformulata fid-Direttiva 2009/125/KE.

⁽²²⁾ COM(2016) 773 final.

⁽²³⁾ Bl-applikazzjoni tad-Direttiva 2009/125/KE.

⁽²⁴⁾ Ir-Regolamenti Delegati tal-Kummissjoni (UE) 2019/2013, (UE) 2019/2014, (UE) 2019/2015, (UE) 2019/2016, (UE) 2019/2017, (UE) 2019/2018, (UE) 2019/2019, (UE) 2019/2020, (UE) 2019/2021, (UE) 2019/2022, (UE) 2019/2023, (UE) 2019/2024 (ĠU L 315, 5.12.2019).

⁽²⁵⁾ C(2016) 7770.

⁽²⁶⁾ ĠU C 303, 19.8.2016, p. 81.

⁽²⁷⁾ ĠU C 62, 15.2.2019, p. 254.

4.7. Il-Kumitat jaqbel dwar l-oqsma strateġiċi identifikati mill-Kummissjoni, jiġifieri l-intelliġenza artifiċjali, l-Internet tal-oġġetti, il-blockchain, iċ-ċibersigurtà, b'mod partikolari fir-rigward tal-infrastruttura kritika, bħan-netwerks ta' komunikazzjoni u trasport, l-aċċessibbiltà, l-ġhajjnuna fil-bini ta' sistemi ta' skambju diġitali siguri fis-settur tas-saħħa fil-livell Ewropew (Saħħa elettronika).

4.8. Il-KESE jtenni dak li sostna diversi drabi dwar il-bżonn urġenti li jkun hemm negozjati kontinwi mal-kompetituri internazzjonali l-oħrajn. Il-konkluzjoni tal-ftehim internazzjonali mal-Ġappun, u d-djalogu previst li jkompli mal-Istati Uniti u ċ-Ċina, il-Ftehim ta' Kummerċ Hieles mal-Awstralja, in-New Zealand, l-Indoneżja u l-pajjiż tal-Mercosur għandhom ikunu l-pilastri tal-azzjoni tal-Kummissjoni għall-2020 u s-snin ta' wara.

Brussell, l-10 ta' Ġunju 2020.

Luca JAHIER
Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
